

Minister Rolnictwa i Rozwoju W
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Do wiadomości:

Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna
Główny Lekarz Weterynarii
Lek. wet. Dorota Niedziela – poseł na sejm, Wicemarszałek Sejmu RP

**WNIOSEK W TRYBIE DZIAŁU VIII
KODEKSU POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO**

**o podjęcie inicjatywy legislacyjnej dotyczącej zapewnienia całodobowego pogotowia
weterynaryjnego dla zwierząt uczestniczących w zdarzeniach nagłych**

Działając na podstawie art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego, zwracam się z wnioskiem o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do zmiany ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, ewentualnie także ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt, w celu jednoznacznego nałożenia na gminy obowiązku zapewnienia całodobowego pogotowia weterynaryjnego dla zwierząt uczestniczących w zdarzeniach nagłych, niezależnie od kategorii zwierzęcia oraz niezależnie od tego, czy zdarzenie ma charakter drogowy.

Przedmiotem wniosku w trybie art. 241 KPA mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i lepszego zaspokajania potrzeb ludności. Niniejszy wniosek dotyczy właśnie takiej sprawy: usunięcia luki prawnej, która w praktyce może prowadzić do wielogodzinnego cierpienia zwierząt w sytuacjach nagłych.

I. Uzasadnienie potrzeby zmiany

Obowiązujące przepisy ustawy o ochronie zwierząt przesądzają, że zwierzę jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą, a człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę. Organy administracji publicznej mają podejmować działania na rzecz ochrony zwierząt, współdziałając z właściwymi instytucjami i organizacjami.

Jednocześnie obecny model ustawowy jest niewystarczający w sytuacjach nagłych. Art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt wiąże zadania własne gmin przede wszystkim z zapobieganiem bezdomności zwierząt, zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywaniem. Art. 11a ust. 2 pkt 8 przewiduje co prawda zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej, ale wyłącznie „w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt”.

W praktyce tworzy to lukę. Zwierzę może bowiem wymagać natychmiastowej pomocy nie tylko po zdarzeniu drogowym, ale także po wypadku polnym, uwięzieniu, upadku, zaplątaniu, urazie na pastwisku, w gospodarstwie, w lesie, na terenie prywatnym albo publicznym. Dotyczy to zarówno zwierząt domowych, gospodarskich, koni, zwierząt wolno żyjących, jak i zwierząt o nieustalonym właścicielu.

Dodatkowo art. 25 ustawy o ochronie zwierząt nakłada obowiązek pomocy lub zawiadomienia służb na prowadzącego pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę. Przepis ten również odnosi się do zdarzenia drogowego i nie rozwiązuje problemu innych zdarzeń nagłych.

Ustawa przewiduje instytucję konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia, gdy zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie jego cierpień. Jednak sama możliwość prawna humanitarnego zakończenia cierpienia nie wystarcza, jeżeli w terenie nie istnieje realny, całodobowy mechanizm wezwania lekarza weterynarii lub podmiotu zdolnego do udzielenia pomocy.

Problem ten nie powinien być przerzucany wyłącznie na prywatnych lekarzy weterynarii ani na przypadkowo dostępne zakłady lecznicze. Ustawa o zakładach leczniczych dla zwierząt przewiduje możliwość ustalania rozkładu godzin pracy zakładów leczniczych przez okręgową radę lekarsko-weterynaryjną oraz obowiązek informowania o możliwości uzyskania usługi w innym zakładzie, gdy dany zakład nie może jej świadczyć. To jednak nadal nie tworzy jednoznacznego publicznego obowiązku zapewnienia całodobowego pogotowia weterynaryjnego dla każdej kategorii zdarzeń.

II. Wniosek zasadniczy

Wnoszę o przygotowanie projektu ustawy, który jednoznacznie przesądzi, że zapewnienie całodobowej pomocy weterynaryjnej w zdarzeniach nagłych z udziałem zwierząt stanowi zadanie własne gminy.

Obowiązek ten powinien obejmować wszystkie zdarzenia nagłe z udziałem zwierząt objętych ustawą o ochronie zwierząt, a więc nie tylko zdarzenia drogowe i nie tylko zwierzęta bezdomne.

W szczególności powinien obejmować:

- zwierzęta domowe;
- zwierzęta gospodarskie;
- konie i inne duże zwierzęta;
- zwierzęta wolno żyjące, z uwzględnieniem przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody i łowiectwa;
- zwierzęta o nieustalonym właścicielu;
- zwierzęta ranne, uwięzione, zaplątane, leżące, niezdolne do samodzielnego poruszania się albo znajdujące się w stanie wymagającym pilnej pomocy.

III. Propozycja legislacyjna

1. Proponowana zmiana ustawy o ochronie zwierząt

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt proponuję dodać po art. 11a nowy art. 11b w brzmieniu:

„Art. 11b.

1. Zapewnienie całodobowej interwencyjnej pomocy weterynaryjnej zwierzętom uczestniczącym w zdarzeniach nagłych należy do zadań własnych gminy.

2. Przez zdarzenie nagłe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się każde zdarzenie z udziałem zwierzęcia, niezależnie od miejsca jego wystąpienia, w szczególności wypadek drogowy, wypadek polny, upadek, uwięźnięcie, zaplątanie, uraz, nagłe zachorowanie, porzucenie w stanie zagrożenia życia lub zdrowia albo inną sytuację wymagającą pilnej pomocy weterynaryjnej, ograniczenia cierpienia zwierzęcia lub podjęcia decyzji o konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia zgodnie z art. 33.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje zwierzęta domowe, gospodarskie, wykorzystywane do celów sportowych, rekreacyjnych lub specjalnych, zwierzęta wolno żyjące oraz zwierzęta o nieustalonym właścicielu, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych.

4. Gmina realizuje obowiązek, o którym mowa w ust. 1, przez zapewnienie całodobowego telefonu interwencyjnego oraz zawarcie umowy z zakładem leczniczym dla zwierząt, lekarzem weterynarii albo innym uprawnionym podmiotem, zapewniającym gotowość do udzielenia pomocy w terenie albo wskazania realnej i dostępnej ścieżki postępowania.

5. Gmina może realizować zadanie, o którym mowa w ust. 1, samodzielnie, w drodze porozumienia międzygminnego, przez związek międzygminny albo we współpracy z powiatem, organizacjami społecznymi, Inspekcją Weterynaryjną, samorządem lekarsko-weterynaryjnym oraz służbami ratowniczymi.

6. Koszty wykonania zadania, o którym mowa w ust. 1, ponosi gmina, z prawem dochodzenia ich zwrotu od właściciela albo opiekuna zwierzęcia, jeżeli zostanie ustalony i jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

7. Informacja o sposobie wezwania całodobowej interwencyjnej pomocy weterynaryjnej podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej gminy, na stronie internetowej gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na jej obszarze.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania organizacyjne dla całodobowej interwencyjnej pomocy weterynaryjnej, mając na względzie konieczność zapewnienia realnej dostępności pomocy, ograniczania cierpienia zwierząt, bezpieczeństwa osób udzielających pomocy oraz współdziałania gmin, lekarzy weterynarii, Inspekcji Weterynaryjnej i służb ratowniczych.

„

2. Proponowana zmiana art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie zwierząt

Obecne brzmienie pkt 8:

„zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.”

Proponowane brzmienie:

„wskazanie sposobu realizacji zadania, o którym mowa w art. 11b, w szczególności numeru całodobowego telefonu interwencyjnego oraz podmiotu zapewniającego interwencyjną pomoc weterynaryjną.”

3. Proponowana zmiana ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt

W ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt proponuję dodać po art. 26 nowy art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a.

1. Zakład leczniczy dla zwierząt, który na podstawie umowy z gminą, związkiem międzygminnym albo inną jednostką samorządu terytorialnego zapewnia całodobową interwencyjną pomoc weterynaryjną, jest obowiązany do zapewnienia realnej dostępności tej pomocy zgodnie z zakresem umowy.

2. Zakres umowy powinien obejmować w szczególności:

- 1) sposób przyjmowania zgłoszeń;
- 2) zasady kwalifikowania zgłoszeń jako pilnych;
- 3) obszar działania;
- 4) rodzaje zwierząt objętych pomocą;
- 5) możliwość świadczenia usług poza siedzibą zakładu;
- 6) zasady współpracy ze służbami ratowniczymi, Policją, strażą gminną, Inspekcją Weterynaryjną oraz organizacjami społecznymi;
- 7) sposób postępowania w przypadku konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt.

3. Informacja o świadczeniu całodobowej interwencyjnej pomocy weterynaryjnej nie może wprowadzać w błąd co do faktycznej dostępności usługi, obszaru działania, kategorii zwierząt objętych pomocą ani możliwości udzielenia pomocy w terenie.

„

IV. Uzasadnienie proponowanej regulacji

Proponowana zmiana nie zmierza do obciążenia każdego lekarza weterynarii obowiązkiem prywatnej całodobowej dyspozycyjności. Jej celem jest stworzenie publicznie odpowiedzialnego, jawnego i możliwego do zweryfikowania mechanizmu interwencyjnego.

Obecnie w wielu przypadkach właściciel zwierzęcia, osoba postronna, straż pożarna, Policja albo straż gminna mogą stanąć wobec sytuacji, w której zwierzę ciężko cierpi, ale brak jest jasnej odpowiedzi, kto ma obowiązek zapewnić realną pomoc. Odpowiedź w postaci listy numerów telefonów albo wskazania zakładu, który faktycznie nie świadczy pomocy terenowej, nie rozwiązuje problemu.

Zwierzę w stanie nagłym nie cierpi wyłącznie na drodze publicznej. Może cierpieć w rowie, na pastwisku, w gospodarstwie, w lesie, na placu budowy, w prywatnej posesji albo w miejscu

publicznym. Dlatego ustawowy obowiązek nie powinien być ograniczony jedynie do zdarzeń drogowych.

Projektowana regulacja zapewniałaby minimalny standard: wiadomo, kto odbiera zgłoszenie, kto kwalifikuje zdarzenie, kto ma obowiązek wskazać realną ścieżkę pomocy i kto odpowiada za organizację systemu. Gmina mogłaby realizować to zadanie wspólnie z innymi gminami lub przez zawarcie umów z zakładami leczniczymi, lekarzami weterynarii albo innymi uprawnionymi podmiotami.

V. Wniosek końcowy

Wnoszę o potraktowanie niniejszego wystąpienia jako wniosku w interesie publicznym, zmierzającego do usunięcia luki prawnej w zakresie pomocy zwierzętom w stanach nagłych.

Wnoszę o:

- podjęcie prac analitycznych i legislacyjnych nad zmianą ustawy o ochronie zwierząt;
- rozważenie równoległej zmiany ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt;
- skierowanie niniejszego wniosku do konsultacji z Krajową Izbą Lekarsko-Weterynaryjną, Głównym Lekarzem Weterynarii, organizacjami samorządowymi oraz organizacjami społecznymi zajmującymi się ochroną zwierząt;
- udzielenie odpowiedzi, czy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi uznaje potrzebę zmiany przepisów w tym zakresie.

Najkrócej rzecz ujmując: obecne przepisy zapewniają całodobową opiekę weterynaryjną przede wszystkim w kontekście zdarzeń drogowych. Tymczasem cierpienie zwierzęcia nie pyta, czy zdarzenie miało miejsce na drodze, w rowie, na polu, w gospodarstwie czy na pastwisku.

System pomocy powinien obejmować zwierzę w potrzebie, a nie tylko zdarzenie mieszczące się w obecnym literalnym zakresie przepisu.

Z poważaniem

